

LA MARXA REAL

MONÒLECH DRAMÀTICH

casi original d' **Albert Llanas**

Mitja pesseta

Enrique Gil

Ya vendré.

LA MARXA REAL

BARCELONA

—

LLIBRERIA DE OLEGARI SALVATELLA
Carrer de Zurbano, 6 (entre la Plassa Real
y carrer dels Escudellers)

LA MARXA REAL

MONÒLECH DRAMÁTICH

CASI ORIGINAL (1)

DE

ALBERT LLANAS

(1) «Casi original,» perqué lo hermós d' aquest monó-lech, qu' es l' assumpto, es original de D. Ramón Picó.

Dedicatoria:

Al meu bon amich D. Ramón Picó y Campamar, autor (entre altres cosas, que totas están bé) del drama clàssich "Cor de Roure"

Albert Llanas

Personatge:

Un cego de sexanta anys qu' en representa més aviat setanta, perque desde qu' es en aquest mon ha patit sempre, sempre.

No ha sapigut may ahont va naxer, ni de qui va naxer, ni perque va naxer.

No ha vist may ni personas, ni animals ni cosas, perque es cego de naxement.

Decoració:

L' escena representa una plassa dels barris baxos de Barcelona.

En el fondo un carrer que té la cantonada en el primer terme.

Fanal encés en la cantonada.

Son las dotze de la nit.

Está nevant seguit, seguit, sense parar may. Es un dels días més rigurosos d' un hivern dels més rigurosos.

Al axecarse el teló, el pobre cego apareix assentat en el portal de la casa d' aquesta cantonada, arrupit, tremolant de fret, descosit y estripat de tot arreu, ab un tapa-bocas tan esquifit que no hi arriva pas á fer el seu ofici: en comptes de tapar la boca, ab prou feynas arriva á tapar el coll del pobre vellet.

Té al seu costat un violí. Ell de tocarlo no senyor que no el sab tocar: ab l' arquét no n' arrenca pas de notas que consonin bé, tot lo més qu' el pobre home arriba á conseguir es que las cordas dexin anar una especie de gemechs, que alguna vegada que altra deturan, y fins conmouhen als transeunts que tenen cor y que no tenen pressa, y algunas vegadas fins á n' els que, sense tenir cor, han de fer caritat per forsa: pera ferse passar las pessigollas de la seva conciencia

Son las dotze de la nit.

No passa una ánima.

ESCENA ÚNICA

El pobre ceguet, *tot sol.*

(Ab campana de campanar tocan á alguna distancia, primer els quatre quarts, després dotze campanadas. Quan n' han tocat cinch, y anantshi cremat:)

¡Cinch! ¡Sis! ¡Set! ¡Vuit! ¡Nou! ¡Deu! ¡Once!

(Cremantshi tan com pugui:)

¡Dotze! ¡Alsa, alsa las dotze! ¡Deu meu!

(Pausa.)

¡No passa una ánima! ¡No passa una ánima!

(Pausa:)

Jo ja ho veig, en aquestas horas de nit y ab aquest fret tan horrorós ja deu ser á retiro tothom.

(Desde el fons de l' ánima:)

¡Tothom, tothom menos jo!

(Pausa:)

¡No passa una ánima!

(Casi plorant:)

Y encare que per casualitat passés algún d' aquestos benefactors que á n' els pobres cegos ens tenen llástima, tampoch s' aturaría per ferme caritat, perque aquest ditxós fret fa correr á tothom.

(Pausa:)

Desde las nou que soch aquí, y en tres horas justas no més he pogut arreplegar que sis céntims.

(Ab gran pesar:)

¡Sis céntims!

(Desesperat:)

¡Ves qu' en faig jo de sis céntims!

(Cremantshi:)

Sis céntims, precisament avuy, que potsê es el día de la meva vida qu' he patit més fret, y que tan necessitaría pendrer una mica d' aliment, no pas pe'l recreo del paladar, no, sino pera abrigarme una mica el ventrell y desglassarme la sang, perque axís pugués correr per las venas y 'm despertés el cor, que jo conto que se m' ha adormit.

(Ab la ma al cor, y ab alegría sarcástica:)

¡Potsê si que s' ha adormit pera no despertarse may més!

(Esperansat:

¡Tan de bó que s' hagi mort! Potsê si que si Deu vol, avuy me moriré de fam, de fret, y de fástich d' aquesta vida.

(Ab força ira:)

¡Vaya una vida aquesta vida!

(Cremantshi:)

Y diu que hi ha una pila de tarambanas que hi creuhen en aquesta vida, y que no creuhen en l' altra.

(Se sent una campanada que senyala un quart.)

¡Alsa, alsa un quart d' una! ¡Tan clâ com l' aygua que ja no passará ningú que 's compadeixi de mi!

(Cremantshi molt:)

¡Ja no la vull parar més la má! ¡En comptes de céntims m' hi tiran neu desde dalt de tot!

(Casi ab ira:)

¡Deu meu! ¡Deu meu!

(Agafant el violí:)

¡Veyám, veyám si fent gemegâ una mica el violí en sortirém!

(Toca dugas vegadas, ab més rábia la segona que la primera, els dos primers compassos de «¿Qué li darém á n' el Noy de la Mare?» Després, molt cremat, llensa el violí.)

¡Si, si! ¡Tant es que risqui com que rasqui! Ja ho diu el ditxo: «Ja pots xiulâ si l' ase no vol beure.»

(Molt abatut y ab la má al cor:)

Lo qu' es avuy no hi podré pas arrivar á casa meva! ¡Encare que m' ajudin!

(Desesperat:)

Vols jugar que ja no 'm quedan forsas ni pera axecarme!

(Molt decidit:)

¡Ja ho sé lo que faré! Deixarme anâ aquí terra,

y rodolant, rodolant, me clavaré al mitj del pas.

(Ab satisfacció diabólica.)

¡Y el qu' ensopegui, qu' ensopegui!

(Cremantshi molt:)

¡Es cla qu' un ó altre m' arreplegará!

(Tan cremat com pugui:)

¡Bé arreplegan als gossos!

(Desesperat:)

¡Deu meu! ¡Deu meu!

(Casi plorant:)

Y tantas vegadas que li he demanat á Nostre Senyor que 'm matés, y Ell no 'm vol matar!

(Resignat:)

¡A la *cuenta* no está per' mi Nostre Senyor!

(Tornantse á cremar:)

¡Matam Deu meu d' una vegada, perque se m' acabi aquest patî!

(Molt decidit:)

Y que pera matarme, Tu no has de fer res; res més que dexarme estâ, perque si vivim es perque Tu ens fas viurer.

(Ab gran convenciment:)

¡Dexantnos está, ja som morts desseguida!

(Molt decidit:)

¡Dexem estar!

(Casi plorant:)

Desde que soch viudo que cada día, cada día li demano que 'm mati. Desde que se 'm va morir la pobre Magdalena que al Cel sigui.

(Ben convensut:)

¡Y es clâ que la Magdalena hi es al Cel!

(Casi cremantshi:)

Si á n' ella no li han dexat entrar, en el Cel no hi deu haber sinó Nostre Senyor y la Mare de Deu... els sants y las santas... y els angelets.

(Ab gran tristesa y després d' una pausa d' uns quants segóns:)

¡Pobre Magdalena! ¡Y qu' en varem arrivar á dir de pare-nostres y pare-nostres perque Nostre Senyor ens fés la gracia d' enviarnos un fill.

(Molt cremat:)

Ja la varem tenir, ja, una criatura, pero no va pas ser Nostre Senyor el que ens la va enviar, sinó el dimoni.

(Més cremat:)

Y no va pas ser un noy, que va ser una mossa! ¡Una mossota!

(Tan cremat com pugui:)

¡Una bruxa va ser! ¡Y encare ho deu ser de bruxa!

(Plorant:)

Per axó, per axó se va morir la meva Magdalena: perque s' en donava vergonya de viurer en aquest mon teninthi una filla bruxa.

(Ab resignació:)

Y jo, que m' en dono tanta vergonya com ella, no 'm puch morir!

(Ab gran fervor:)

¡Deu meu, Deu meu! ¿No diuhen que Vos sou bondat infinita? Pues allavoras ¿com es que á mi m' hi heu fet patir tan en aquest mon? ¡A mi, que no he fet cap mal!

(Molt decidit:)

¿Qué no he fet cap bé? ¡No senyor, no! ¿Qué 'm

podía cuydar dels altres per ventura jo que ni m' he pogut cuydar de mi mateix? Jo, que per lo vist no he vingut al mon sinó pera patir fret, patir calor, patir sed, patir gana, y patir *soledat,* qu' es la més esgarrifosa de totas las miserias.

(Ab tó sarcástich:)

Jo, ademés de *cego de naxement*, també soch *pobre de naxement.*

(Pausa:)

Tot lo més que m' he pogut veurer en aquest mon son tres pessetas y deu céntims. Y axó, aquell día que vaig demanar caritat desde que va sortir el sol fins á l' altra matinada.

(Molt indignat:)

Una vegada si senyor que en aquesta ma m' hi varen tirar un duro en pessa.

(Més indignat:)

¡Va ser aquí mateix! Y va ser ella, aquella bruxa, la que m' el donava el duro.

(Molt exitat:)

D' aixó ja deu fer uns tres anys, y encare 'm crema la má cada vegada que m' en recordo.

(Més exitat:)

Ella anava ab altres mossotas, que debían ser tan bruxas com ella, y jo ab la veu la vaig poder conexer, y allavoras me vaig poder axecar, y com si Nostre Senyor m' hagués donat vista, li vaig poder rebotrer aquell duro per la cara.

(Com delirant:)

¡Bruxa! ¡Bruxa! ¡Bruxa! ¡Més que bruxa!

(Ab la ma al front, com si 's volgués arrencar la pell:)

¡Dexemho correr, dexemho correr, que no hi puch pensar en aquella bruxota! ¡No hi vull pensar!

(Queda molt abatut, ab la ma al cor y el cap decantat)

¡Ay! ¡Ay pobre de mi!

(Fent grans esforsos torna á axecar el cap:)

¡Vaja, axó no ho puch arrivar á entendrer!

(Ab gran fervor:)

¡Tothom ho diu que no hi ha ningú tan bo y tan sabi com Vos!

(Entussiasmatshi:)

Tothom ho diu que no hi ha res tan bonich com axó del sol y de la lluna, y els llamps y las estrellas... y l' aygua y els arbres y las plantas y las flors. ¡Tothom ho diu!

(Ab tan fervor com pugui:)

Y encare que de tot axó jo no n' he vist res may de la meva vida, tot lo que diuhen de Vos, jo tot ho crech, perque crech en Vos.

(Se senten dugas campar adas ab campana dels quarts. El cego al sentirlos diu esgarrifat:)

¡María Santíssima! ¡Dos quarts d' una!

(Ab la ma al cor:)

¡Si senyor, si que 'l cor se m' ha aturat!

(Ccstanli molt enrahonar y ab la veu molt fonda:)

¡M' ofego, m' ofego! ¡Quin patir! ¡Deu meu, quin patir!

¡Are si que no puch més!

(Molt content:)

¡Si es veritat que n' hi ha de Deu, aviat se m' acabarán tots aquets sufriments!

(Ab to tan solemne com pugui:)

¡Si jo no 'm moro desseguida, desseguida, es que no n' hi ha de Deu!

(Se senten dos cops de campaneta de las que tocan els escolanéts que acompanyan al Viátich.

Se veu tot seguit la resplandor de las atxas dels altres acompanyants.

El cego, ab activitat vertiginosa, s' ajonolla, agafa el violí y ab penas y trevalls arriva á tocar els dos primers compassos de *La Marxa Real*, y cau estés á terra, com ferit per un llamp.

En el precís moment de caurer el cego á terra se sent el cant de:

«Te Deum laudamus, te Dominum confitemur.»

TELO

Obras de **Albert Llanas** *que se venen en la llibrería de* Olegari Salvatella, *Zurbano, 6, y en las principals llibrerías de Barcelona y de Provincias:*

Una grossa de Pensaments en vers

(4.ª edició) aumentada ab 24 pensaments, 9 il-lustracións de Modest Urgell y 6 pensaments deixatats en prosa.

Una pesseta

Targetas postals Catalanas

Col-lecció de 24 targetas ab 24 pensaments il-lustrats.

Impresas ab cartolina de la millor classe.

Cada dotzena: **Una pesseta**

Reglas gramaticales ilustradas

Dibujos de Antonio Utrillo.

Una Peseta

EN PRENSA:

PANSAS Y RAHIMS

Una pesseta